

Strona główna>Twoje prawa>Prawa podstawowe>Prawa podstawowe w Unii Europejskiej

Prawa podstawowe w Unii Europejskiej

Organy oraz instrumenty prawne chroniące prawa obywateli w Unii Europejskiej.

Instrumenty prawne

Prawa podstawowe są chronione w Unii Europejskiej na:

szczeblu **krajowym** – w ramach systemów konstytucyjnych państw członkowskich;

szczeblu **Unii Europejskiej** – za pomocą [Karty praw podstawowych Unii Europejskiej](#) .

W karcie:

zawarto – w **jednym tekście** – **wszystkie prawa** (osobiste, obywatelskie, polityczne, ekonomiczne, społeczne) przysługujące jednostkom w obrębie Unii Europejskiej;

skodyfikowano je jako szereg [praw podstawowych](#);

zawarto **bardziej współczesne prawa**, takie jak prawo do ochrony danych osobowych i prawo do dobrej administracji.

Aby uzyskać więcej informacji szczegółowych, należy skorzystać z [aplikacji dotyczącej karty](#).

Zob. także [strategię Komisji dotyczącą wykonywania karty](#).

Karta nie przyznaje instytucjom unijnym (Komisji Europejskiej) ogólnego uprawnienia do podejmowania działań w sprawach dotyczących praw podstawowych w państwach Unii Europejskiej.

Komisja **może podjąć działania jedynie wówczas, gdy chodzi o prawo Unii Europejskiej**, na przykład gdy środek krajowy wdraża prawo unijne w sposób niezgodny z kartą.

Organy

Następujące podmioty mogą potencjalnie udzielić pomocy jednostkom w sprawach, w których doszło do domniemanego naruszenia praw podstawowych.

1. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Postępowanie można wszcząć, jeżeli **skarżący uważa, że unijny akt prawny narusza prawa podstawowe** (osoby fizycznej lub organizacji). W pewnych okolicznościach Trybunał Sprawiedliwości może uchylić taki akt prawny.

Do Trybunału Sprawiedliwości **nie można bezpośrednio zaskarżyć** innej osoby fizycznej bądź organizacji czy też rządu.

2. Europejski Trybunał Praw Człowieka (Rada Europy)

Do Trybunału Praw Człowieka można wnieść sprawę, jeżeli skarżący uważa, że państwo UE naruszyło prawo podstawowe chronione przez

[europejską konwencję praw człowieka](#)

[Przesłanki dopuszczalności skargi](#)

Trybunał dokonuje wykładni konwencji <https://www.coe.int/en/web/human-rights-convention/> – niebędącej instrumentem unijnym, ale wiążącej wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej.

3. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej

[Agencja Praw Podstawowych](#) udziela **pomocy i udostępnia wiedzę fachową** w zakresie praw podstawowych instytucjom unijnym i rządów państw członkowskich UE wówczas, gdy stosują one prawo unijne.

Zbiera i publikuje dane dotyczące przestrzegania tych praw we wszystkich państwach UE – w zakresie prawa Unii Europejskiej.

Ostatnia aktualizacja: 17/09/2018

Stroną zarządza Komisja Europejska. Informacje na tej stronie nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Komisji Europejskiej, nie ponosi ona również odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane czy odniesienia na niej zawarte. Więcej informacji na temat praw autorskich odnoszących się do stron UE znajduje się na stronie „Informacje prawne”.